

Rom

Chapter 3

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου? ἢ τίς ἢ
Punapa mila ingkang langkung saking tiyang-Yahudi? utawi punapa paedah
[G5101](#) [G3767](#) [G3588](#) [G4053](#) [G3588](#) [G2453](#) [G2228](#) [G5101](#) [G3588](#)
- ὠφέλεια τῆς περιτομῆς?
paedahipun saking tetak?
[G5622](#) [G3588](#) [G4061](#)

Yen mangkono, apa ta kaluwihane wong Yahudi, lan apa ta paedaha tetak iku?

- 2 πολὺ κατὰ πάντα τρόπον, πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν
kathah wonten-ing sedaya bab, rumiyin sayektos awit bilih dipunpitadosaken
[G4183](#) [G2596](#) [G3956](#) [G5158](#) [G4412](#) [G3303](#) [G1063](#) [G3754](#) [G4100](#)
- τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ.
dhumateng-piyambakipun pangandika saking Gusti Allah.
[G3588](#) [G3051](#) [G3588](#) [G2316](#)

Akeh banget lan warna-warna, kang dhisik iki: Sabab wong mau padha dipitayani pangandikane Gusti Allah.

- 3 τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν τινες? μὴ ἢ
punapa awit menawi sawetawis-mboten-pitados sawetawis? punapa ingkang
[G5101](#) [G1063](#) [G1487](#) [G0569](#) [G5100](#) [G3361](#) [G3588](#)
- ἀπιστία αὐτῶν, τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ καταργήσει?
mboten-pitadosipun piyambakipun, kasetyanipun kasetyanipun saking Gusti Allah badhé-batal?
[G0570](#) [G0846](#) [G3588](#) [G4102](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2673](#)

Dadine kapriye, manawa ana ing antarane wong-wong mau ana kang ora setya, apa bab anggone ora setya mau bisa njalari wurunging prasetyane Gusti Allah?

- 4 μὴ γένοιτο! γινέσθω δὲ ὁ Θεὸς ἀληθής, πᾶς
mboten! mboten-babar-pisan! mugi-dados nanging Gusti Allah Gusti Allah sayektos, saben
[G3361](#) [G1096](#) [G1096](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2316](#) [G0227](#) [G3956](#)
- δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς γέγραπται, Ὅπως ἂν
nanging manungsa goroh, kados tinulis, Supados mbokmenawi
[G1161](#) [G0444](#) [G5583](#) [G2531](#) [G1125](#) [G3704](#) [G0302](#)
- δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ
Panjenengan-dipunbenaraken wonten-ing ing pangandika Panjenengan, lan
[G1344](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3056](#) [G4771](#) [G2532](#)
- νικήσεις ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.
Panjenengan-menang wonten-ing ing dipunadili Panjenengan.
[G3528](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2919](#) [G4771](#)

Babar pisan ora! Malah kosokbaline: Gusti Allah iku asipat bener, lan manungsa kabeh padha dora cara, kaya kang katulisan, wiraose: "Supados Paduka kacihna manawi leres ing sapangandika Paduka, saha Paduka unggul manawi dipun hakimi."

5	εἰ menawi G1487	δὲ nanging G1161	ἢ kalepatan G3588	ἀδικία kalepatan G0093	ἡμῶν, kita, G1473	Θεοῦ Gusti Allah G2316	δικαιοσύνην kaadilan G1343	συνίστησιν, nedahaken, G4921
	τί punapa G5101	ἐροῦμεν? kita-badhé-cariyos? G2046	μὴ punapa G3361	ἄδικος mboten-adil G0094	ὁ Gusti Allah G3588	Θεός, Gusti Allah, G2316	ὁ ingkang G3588	ἐπιφέρων ngetrapaken G2018
	τὴν bebendu G3588	ὀργήν? bebendu? G3709	κατὰ kados G2596	ἄνθρωπον manungsa G0444	λέγω. kula-matur. G3004			

Nanging manawa duraka kita iku nelakake kabeneraning Allah, banjur apa kang bakal padha kita kandhakake? Apa Gusti Allah padha kita anggep ora adil yen ta ngetingalake anggone bendu? -- Calathuku iki cara manungsa.

--

6	μὴ mboten! G3361	γένοιτο! mboten-babar-pisan! G1096	ἐπεὶ awit G1893	πῶς kados-pundi G4459	κρινεῖ badhé-ngadili G2919	ὁ Gusti Allah G3588	Θεός Gusti Allah G2316	τὸν jagad G3588
	κόσμον? jagad? G2889							

Mesthi bae ora! Yen mangkono kapriye Gusti Allah anggone arep ngadili jagad?

7	εἰ menawi G1487	δὲ nanging G1161	ἢ kayekten G3588	ἀλήθεια kayektenipun G0225	τοῦ saking G3588	Θεοῦ, Gusti Allah, G2316	ἐν lantaran G1722	τῷ ing G3588	ἐμῷ kula-piyambak G1699
	ψεύσματι, goroh, G5582	ἐπερίσσευσεν muwuh G4052	εἰς kanggé G1519	τὴν kamulyan G3588	δόξαν kamulyaning G1391	αὐτοῦ, Panjenenganipun, G0846	τί punapa G5101	ἔτι taksih G2089	
	καὶ ugi-kula G2504	ὡς kados G5613	ἁμαρτωλὸς tiyang-dosa G0268	κρίνομαι? dipunadili? G2919					

Nanging manawa setya tuhune Gusti Allah iku marga saka gorohku malah sangsaya cetha banget temah njalari kaluhurane, yagene aku kok isih diadili maneh padha kaya wong dosa?

8	καὶ lan G2532	μὴ, mboten, G3361	καθὼς kados G2531	βλασφημούμεθα, kita-dipunwewada, G0987	καὶ lan G2532	καθὼς kados G2531	φασίν sawetawis-ngandika G5346	τινες sawetawis G5100	
	ἡμᾶς kita G1473	λέγειν, ngandika, G3004	ὅτι bilih G3754	Ποιήσωμεν Sumangga-kita-nindakaken G4160	τὰ awon G3588	κακὰ, awon, G2556	ἵνα supados G2443	ἔλθῃ rawuh G2064	τὰ sae G3588
	ἀγαθά? sae? G0018	ὣν ingkang G3739	τὸ paukumanipun G3588	κρίμα paukumanipun G2917	ἔνδικόν adil G1738	ἐστίν. punika. G1510			

Rak iya ora bener, ta, panacade wong kang kandha, yen kita padha duwe ujar mangkene: "Payo kita padha nglakoni panggawe ala supaya bisaa thukul kang becik saka ing kono. Wong kang kaya mangkono iku wis samesthine tanpa paukuman.

- 9 Τί οὖν? προεχόμεθα? οὐ πάντως; προητιασάμεθα γὰρ,
 Punapa mila? kita-langkung-sae? mboten sedaya; sampun-kita-buktekaken awit,
[G5101](#) [G3767](#) [G4284](#) [G3756](#) [G3843](#) [G4256](#) [G1063](#)
- Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας, πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν
 tiyang-Yahudi ugi lan tiyang-Yunani, sedaya wonten-ing-sangandhapipun dosa
[G2453](#) [G5037](#) [G2532](#) [G1672](#) [G3956](#) [G5259](#) [G0266](#)
- εἶναι.
 wonten.
[G1510](#)

| Kang iku kapriye? Apa kita luwih onjo katimbang karo wong liya? Babar pisan ora! Sabab ing ngarep rak wis kita dakwa, wong Yahudi lan wong Yunani iku padha kawengku ing dosa kabeh,

- 10 καθὼς γέγραπται, ὅτι Οὐκ ἔστιν δίκαιος, οὐδὲ εἶς;
 kados tinulis, bilih Mboten wonten tiyang-leres, mboten-ugi satunggal;
[G2531](#) [G1125](#) [G3754](#) [G3756](#) [G1510](#) [G1342](#) [G3761](#) [G1520](#)

| iya kaya kang wus katulisan, wiraose: “Ora ana wong kang bener, siji bae ora ana.

- 11 οὐκ ἔστιν ὁ συνίων; οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν
 mboten wonten ingkang mangertos; mboten wonten ingkang madosi Gusti Allah
[G3756](#) [G1510](#) [G3588](#) [G4920](#) [G3756](#) [G1510](#) [G3588](#) [G1567](#) [G3588](#)
- Θεόν.
 Gusti Allah.
[G2316](#)

| Ora ana wong siji-sijia kang duwe budi, ora ana wong siji-sijia kang ngupaya Gusti Allah.

- 12 πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν; οὐκ ἔστιν ὁ ποιῶν
 Sedaya nyimpang, bebarengan dados-tanpa-guna; mboten wonten ingkang nindakaken
[G3956](#) [G1578](#) [G0260](#) [G0889](#) [G3756](#) [G1510](#) [G3588](#) [G4160](#)
- χρησότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
 kabecèkan, mboten wonten ngantos satunggal.
[G5544](#) [G3756](#) [G1510](#) [G2193](#) [G1520](#)

| Kabeh wong padha nyleweng, kabeh tanpa guna, ora ana kang gawe becik, siji bae ora ana.

- 13 τάφος ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν; ταῖς γλώσσαις αὐτῶν
 kubur ingkang-menga gulu gulunipun piyambakipun; kanthi ilat piyambakipun
[G5028](#) [G0455](#) [G3588](#) [G2995](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1100](#) [G0846](#)
- ἐδολιοῦσαν; ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν;
 ngarusi; wisa ula wonten-ing-sangandhapipun lathi lathi piyambakipun;
[G1387](#) [G2447](#) [G0785](#) [G5259](#) [G3588](#) [G5491](#) [G0846](#)

| Gurunge iku kaya kubur menga, ilate dianggo nyenyidrani, lambene ngemu wisa.

- 14 ὦν τὸ στόμα, ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει;
 ingkang tutuk tutukipun, supaos lan getir kebak;
[G3739](#) [G3588](#) [G4750](#) [G0685](#) [G2532](#) [G4088](#) [G1073](#)

| Cangkeme kebak pangipat-ipat.

- 15 ὄξεις οἱ πόδες αὐτῶν, ἐκχέαι αἷμα;
 rikat suku sukunipun piyambakipun, mbucal rah;
[G3691](#) [G3588](#) [G4228](#) [G0846](#) [G1632](#) [G0129](#)

| Entheng sikile yen arep ngwutahake getih.

16 σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν;
karisakan lan kasangsaran wonten-ing ing margi piyambakipun;
[G4938](#) [G2532](#) [G5004](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3598](#) [G0846](#)

| Karusakan lan kasrakatan ana ing dedalane,

17 καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν;
lan margi tentrem-rahayu mboten piyambakipun-sumerep;
[G2532](#) [G3598](#) [G1515](#) [G3756](#) [G1097](#)

| lan dalaning tentrem-rahayu ora disumurupi;

18 οὐκ ἔστιν φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.
mboten wonten ajrih Gusti Allah wonten-ing-ngajeng saking tingal piyambakipun.
[G3756](#) [G1510](#) [G5401](#) [G2316](#) [G0561](#) [G3588](#) [G3788](#) [G0846](#)

| padha ora duwe wedi asih marang Gusti Allah.”

19 Οἶδαμεν δέ, ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει,
Kita-mangertos nanging, bilih punapa-kemawon ingkang angger-angger ngandika,
[G1492](#) [G1161](#) [G3754](#) [G3745](#) [G3588](#) [G3551](#) [G3004](#)

τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα
dhumateng-ingkang wonten-ing ing angger-angger ngandika, supados saben tutuk
[G3588](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3551](#) [G2980](#) [G2443](#) [G3956](#) [G4750](#)

φραγῆ, καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ
dipunbuntet, lan kaluputan dados sedaya jagad jagadipun wonten-ing-ngarsanipun
[G5420](#) [G2532](#) [G5267](#) [G1096](#) [G3956](#) [G3588](#) [G2889](#) [G3588](#)

Θεῷ.

Gusti Allah.

[G2316](#)

| Nanging kita padha sumurup, yen kabeh kang kamot ing kitab Toret iku katujokake marang wong-wong kang kawengku ing angger-anggering Toret, supaya wong kabeh padha kabungkem cangkeme, lan sajadag kabeh iki kena kapatrapan ing paukumane Gusti Allah.

20 διότι ἐξ ἔργων νόμου, οὐ δικαιοθήσεται πᾶσα σὰρξ
amargi saking padamelan angger-angger, mboten dipunbenaraken sedaya daging
[G1360](#) [G1537](#) [G2041](#) [G3551](#) [G3756](#) [G1344](#) [G3956](#) [G4561](#)

ἐνώπιον αὐτοῦ; διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις
wonten-ing-ngarsanipun Panjenenganipun; lantaran awit angger-angger pangertosan
[G1799](#) [G0846](#) [G1223](#) [G1063](#) [G3551](#) [G1922](#)

ἁμαρτίας.

dosa.

[G0266](#)

| Sabab siji bae ora ana wong kang kabenerake ana ing ngarsane Gusti Allah marga saka anggongone netepi angger-anggering Toret; awit malah iya marga saka angger-anggering Toret iku wong padha nyumurupi dosa.

21 Νυνὶ δέ, χωρὶς νόμου, δικαιοσύνη Θεοῦ πεφανέρωται,
Nanging-sapunika nanging, tanpa angger-angger, kaadilan Gusti Allah kawedharaken,
[G3570](#) [G1161](#) [G5565](#) [G3551](#) [G1343](#) [G2316](#) [G5319](#)

μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν;
dipunseksekaken déning angger-angger angger-angger lan para nabi;
[G3140](#) [G5259](#) [G3588](#) [G3551](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4396](#)

| Balik ing saikine, tanpa angger-anggering Toret, kaya kang kapratelakake ing kitab Toret lan kitab-kitabe para nabi, kabeneraning Allah iku wus kalairake,

22 δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς πάντας
 kaadilan nanging Gusti Allah lantaran iman Yésus Kristus, dhumateng sedaya
[G1343](#) [G1161](#) [G2316](#) [G1223](#) [G4102](#) [G2424](#) [G5547](#) [G1519](#) [G3956](#)

τούς πιστεύοντας. οὐ γάρ ἐστιν διαστολή.
 ingkang pitados. mboten awit wonten bèda.
[G3588](#) [G4100](#) [G3756](#) [G1063](#) [G1510](#) [G1293](#)

| yaiku kabeneraning Allah kang awit saka pracaya marang Gusti Yesus Kristus tumrap kabeh wong kang padha pracaya, awit ora ana beda-bedane.

23 πάντες γὰρ ἡμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ,
 sedaya awit nggadahi-dosa lan kirang saking kamulyan saking Gusti Allah,
[G3956](#) [G1063](#) [G0264](#) [G2532](#) [G5302](#) [G3588](#) [G1391](#) [G3588](#) [G2316](#)

| Marga kabeh wong wis padha gawe dosa sarta koncatan ing kamulyaning Allah,

24 δικαιοῦμενοι δωρεὰν τῆ αὐτοῦ χάριτι, διὰ τῆς
 dipunbenaraken kanthi-lelahanan déning Panjenenganipun sih-rahmat, lantaran kang
[G1344](#) [G1432](#) [G3588](#) [G0846](#) [G5485](#) [G1223](#) [G3588](#)

ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
 panebusanipun ingkang wonten-ing Kristus Yésus,
[G0629](#) [G3588](#) [G1722](#) [G5547](#) [G2424](#)

| lan padha kabenerake kanthi lelahanan awit saka sih-rahmate lumantar panebuse Sang Kristus Yesus.

25 ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἰλαστήριον, διὰ
 ingkang Gusti Allah-namtokaken Gusti Allah Gusti Allah dados-sarana-pangapunten, lantaran
[G3739](#) [G4388](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2435](#) [G1223](#)

[τῆς] πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς
 saking iman wonten-ing ing Panjenenganipun rah, kanggé bukti saking
[G3588](#) [G4102](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0846](#) [G0129](#) [G1519](#) [G1732](#) [G3588](#)

δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων
 kaadilan Panjenenganipun, amargi saking nglèncrèng saking rumiyin
[G1343](#) [G0846](#) [G1223](#) [G3588](#) [G3929](#) [G3588](#) [G4266](#)

ἁμαρτημάτων --
 dosa-dosa-
[G0265](#)

| Panjenengane wus dipesthekake dening Gusti Allah dadi srananing karukunan, awit saka pracaya marang rahe. Bab iki katindakake kagem ngatingalake kaadilanane, sabab Panjenengane wus ngendelake dosa-dosa kang wus kapungkur ing wektu kasabarane Gusti Allah.

26 ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ; πρὸς τὴν ἔνδειξιν τῆς
 wonten-ing ing kasabaranipun saking Gusti Allah; kanggé bukti bukti saking
[G1722](#) [G3588](#) [G0463](#) [G3588](#) [G2316](#) [G4314](#) [G3588](#) [G1732](#) [G3588](#)

δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ
 kaadilan Panjenenganipun wonten-ing ing sapunika wekdal, supados Panjenenganipun
[G1343](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3568](#) [G2540](#) [G1519](#) [G3588](#)

εἶναι αὐτὸν δίκαιον, καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως
 dados Panjenenganipun adil, lan ingkang-mbenaraken ingkang saking iman
[G1510](#) [G0846](#) [G1342](#) [G2532](#) [G1344](#) [G3588](#) [G1537](#) [G4102](#)

Ἰησοῦ.
 Yésus.
[G2424](#)

Karsane yaiku kagem ngatingalake kaadilane ing jaman saiki, supaya tetelaa manawa Panjenengane iku bener, lan uga mbenerake wong kang pracaya marang Gusti Yesus.

- 27 Ποῦ οὖν ἢ καύχησις? ἐξεκλείσθη. διὰ ποίου
Wonten-pundi mila gumunggung gumunggungipun? dipuneculaken. lantaran ingkang-pundi
[G4226](#) [G3767](#) [G3588](#) [G2746](#) [G1576](#) [G1223](#) [G4169](#)
- νόμου? τῶν ἔργων? οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως.
angger-angger? saking padamelan? mboten, nanging lantaran angger-angger iman.
[G3551](#) [G3588](#) [G2041](#) [G3780](#) [G0235](#) [G1223](#) [G3551](#) [G4102](#)

Yen mangkono, apa dhasare gumunggung? Ora ana. Banjur manut waton apa? Apa wewaton panggawe? Ora, nanging wewaton pracaya.

- 28 λογιζόμεθα γὰρ δικαιοῦσθαι πίστει ἄνθρωπον, χωρὶς ἔργων
kita-nyimpulaken awit dipunbenaraken kanthi-iman manungsa, tanpa padamelan
[G3049](#) [G1063](#) [G1344](#) [G4102](#) [G0444](#) [G5565](#) [G2041](#)
- νόμου.
angger-angger.
[G3551](#)

Marga kita yakin, yen manungsa iku anggone kabenerake awit saka pracaya, ora marga saka anggone netepi angger-anggering Toret.

- 29 ἡ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον, οὐχὶ καὶ ἔθνῶν?
utawi tiyang-Yahudi Gusti Allah Gusti Allah namung, mboten-ugi ugi bangsa-bangsa?
[G2228](#) [G2453](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3440](#) [G3780](#) [G2532](#) [G1484](#)
- ναὶ, καὶ ἔθνῶν,
inggih, ugi bangsa-bangsa,
[G3483](#) [G2532](#) [G1484](#)

Karomaneh Gusti Allah iku apa mung dadi Gusti Allahe wong Yahudi bae? Apa Panjenengane iku dudu Gusti Allahe bangsa-bangsa liyane uga? Iya, Panjenengane iya dadi Gusti Allahe bangsa-bangsa liyane uga.

- 30 εἶπερ εἷς ὁ Θεὸς ὃς δικαιοῦσει περιτομὴν ἐκ
manawi satunggal Gusti Allah Gusti Allah ingkang badhé-mbenaraken tetak saking
[G1512](#) [G1520](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3739](#) [G1344](#) [G4061](#) [G1537](#)
- πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως.
iman, lan mboten-tetak lantaran saking iman.
[G4102](#) [G2532](#) [G0203](#) [G1223](#) [G3588](#) [G4102](#)

Tegese, manawa Gusti Allah iku siji, kang bakal mbenerake wong kang padha tetak awit saka pracaya, lan wong kang padha ora tetak iya awit saka pracaya.

- 31 νόμον οὖν καταργούμεν διὰ τῆς πίστεως? μὴ γένοιτο!
angger-angger mila kita-batal-aken lantaran iman iman? mboten! mboten-babar-pisan!
[G3551](#) [G3767](#) [G2673](#) [G1223](#) [G3588](#) [G4102](#) [G3361](#) [G1096](#)
- ἀλλὰ νόμον ἰσχύνομεν.
nanging angger-angger kita-teguhaken.
[G0235](#) [G3551](#) [G2476](#)

Yen mangkono apa aku padha mbatalake angger-anggering Toret awit saka pracaya? Babar pisan ora. Aku malah padha njejegake.